

Cauza C-58/21**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

1 februarie 2021

Instanța de trimitere:

Verwaltungsgericht Wien (Austria)

Data deciziei de trimitere:

21 ianuarie 2021

Recurent:

FK

Autoritate intimată:

Rechtsanwaltskammer Wien

Obiectul procedurii principale

Securitate socială – Legislație aplicabilă – Avocați – Pensie pentru limită de vârstă – Condiție de acordare – Renunțarea la exercitarea profesiei de avocat pe teritoriul național și în străinătate

Obiectul și temeiul juridic al trimiterii preliminare

Interpretarea Regulamentului (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială și verificarea compatibilității cu dreptul Uniunii a dispozițiilor privind pensia aplicabile avocaților din Austria; articolul 267 TFUE.

Întrebări preliminare

- 1) Cum trebuie interpretat articolul 13 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială în cazul în care,

din punct de vedere cantitativ, centrul de interes al activității unei persoane se află într-o țară terță în care ea are de asemenea reședința, iar această persoană desfășoară, în plus, o activitate în două state membre (Republica Federală Germania și Austria), activitatea fiind împărțită între aceste două state membre astfel încât partea net preponderentă se desfășoară în unul dintre acestea (în speță, în Republica Federală Germania)?

În ipoteza în care din interpretarea acestei dispoziții ar rezulta aplicabilitatea legislației austriece, [se pune următoarea întrebare]:

- 2) Dispozițiile articolului 50 alineatul (2) punctul 2 litera c) subpunctul aa) din Regulamentul privind profesia de avocat (Rechtsanwaltsordnung) și dispozițiile articolului 26 alineatul (1) punctul 8 din Statutul din 2018 privind partea A, care sunt întemeiate pe primele dispoziții menționate, sunt autorizate de dreptul Uniunii sau acestea încalcă dreptul Uniunii, precum și drepturilor garantate de dreptul Uniunii, în măsura în care impun drept condiție necesară pentru acordarea unei pensii pentru limită de vârstă renunțarea la exercitarea profesiei de avocat pe teritoriul național și în străinătate [articolul 50 alineatul (2) litera c) subpunctul aa)], respectiv în orice loc [articolul 26 alineatul (1) punctul 8 din Statutul din 2018 privind partea A]?

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”) – articolele 15, 17, 20 și 21;

TFUE – articolele 49 și 56;

Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (JO 2004, L 166, p. 1) – articolele 2, 3, 11, 13, 50 și 87

Regulamentul (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (JO 2009, L 284, p. 1) – articolele 14, 45 și 47.

Dispozițiile naționale invocate

Rechtsanwaltsordnung (Regulamentul privind profesia de avocat, denumit în continuare „RAO”) – articolele 49 și 50;

Verordnung der Vertreterversammlung des Österreichischen Rechtsanwaltskammertages über die Versorgungseinrichtungen Teil A der österreichischen Rechtsanwaltskammern (Satzung Teil A 2018) (Decizia adunării

reprezentanților asociației austriece a barourilor privind organismele de asigurări sociale privind partea A a barourilor de avocați din Austria, denumit în continuare „Statutul din 2018 privind partea A”) – articolul 26.

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii

- 1 Verwaltungsverfahren Wien (Tribunalul Administrativ din Viena) a fost sesizat cu o acțiune formulată de un avocat (denumit în continuare „reclamantul”) împotriva unei decizii a Rechtsanwaltskammer Wien (Baroul din Viena).
- 2 Reclamantul are dublă cetățenie, poloneză și germană, și a desfășurat - iar în parte încă desfășoară - activitatea de avocat în trei state (Germania, Elveția și Austria).
- 3 Activitatea lui s-a concentrat inițial în Germania, iar ulterior (până în prezent), în Elveția. În schimb, în Austria, el a desfășurat activitatea de avocat numai într-o măsură comparativ limitată. Astfel, durata muncii prestate în acest stat membru, respectiv cifra de afaceri aferentă acesteia nu au depășit niciodată 10 % din durata sa de muncă totală, respectiv din cifra sa de afaceri totală.
- 4 Reclamantul nu a avut niciodată o reședință în Austria. În perioada 1996-2007, el a avut centrul intereselor sale private în Germania, iar după aceea în Elveția.
- 5 Reclamantul a introdus la Rechtsanwaltskammer Wien (Baroul din Viena) o cerere de acordare a unei pensii anticipate pentru limită de vârstă. În această cerere, el a declarat că renunță doar la activitatea de avocat din Austria, nu însă și la autorizațiile de exercitare a profesiei în Germania și în Elveția.
- 6 Prin decizia pronunțată, Rechtsanwaltskammer Wien (Baroul din Viena) a respins cererea reclamantului de acordare a unei pensii anticipate pentru limită de vârstă. În motivarea acestei decizii s-a arătat că reclamantul continuă să exercite activități de avocat în Germania și în Elveția și că, în consecință, nu este îndeplinită o condiție esențială pentru a beneficia de o pensie anticipată pentru limită de vârstă (a se vedea punctul 7 de mai jos).

Principalele argumente ale părților din procedura principală

- 7 Potrivit Rechtsanwaltskammer (Baroul), o pensie anticipată pentru limită de vârstă poate fi acordată în Austria numai în cazul în care se renunță la dreptul de exercitare a profesiei de avocat la nivel mondial. Aceasta ar reieși în special din articolul 26 alineatul (1) punctul 8 din Statutul din 2018 privind partea A.
- 8 Potrivit reclamantului, acest aspect ar fi contrar dreptului Uniunii, în special libertății de stabilire și liberei prestări a serviciilor.

Prezentare succintă a motivării trimiterii preliminare

- 9 Prima întrebare preliminară urmărește, mai întâi, clarificarea legislației aplicabile. Astfel, se ridică întrebarea dacă dreptul austriac este aplicabil.
- 10 Dreptul aplicabil este legat în esență de locul activității economice principale.
- 11 În privința persoanelor care desfășoară în mod obișnuit o activitate independentă în două sau în trei state membre, articolul 13 alineatul (2) din Regulamentul nr. 883/2004 precizează criteriile care trebuie luate în considerare pentru stabilirea legislației aplicabile. În temeiul acestei dispoziții, o persoană vizată la articolul 13 alineatul (2) menționat se supune fie legislației statului membru de reședință, fie, dacă nu își desfășoară în statul respectiv cea mai mare parte a activităților sale, legislației statului membru în care se află centrul activităților sale.
- 12 Reclamantul are reședința principală în Elveția, unde își desfășoară de asemenea, din punct de vedere cantitativ, cea mai mare parte a activității. În plus, își desfășoară o parte, substanțial inferioară din punct de vedere cantitativ, a activității și în două state membre (Germania și Austria), cea mai mare parte a acestei din urmă activități desfășurându-se în Germania.
- 13 Se pune problema modului în care trebuie să fie interpretat articolul 13 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 883/2004 într-un caz precum cel din speță, în care o persoană are atât centrul activităților sale, cât și reședința în afara unui stat membru, iar o interpretare literală a acestei dispoziții ar avea drept consecință faptul că nicio legislație a niciunui stat membru nu ar fi aplicabilă. Cu toate acestea, în ipoteza în care o interpretare a articolului 13 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 883/2004 ar conduce la concluzia că este aplicabilă legislația unui stat membru, nu este clar care legislație (așadar, legislația cărui stat membru) ar trebui aplicată atunci când persoana în cauză își desfășoară activitatea, în grade diferite din punct de vedere cantitativ, în mai multe state membre.
- 14 În cazul în care trebuie aplicat dreptul austriac, a doua întrebare preliminară urmărește să se stabilească dacă articolul 50 alineatul (2) punctul 2 litera c) subpunctul aa) din RAO – care condiționează dreptul la pensie de „renunțarea la exercitarea profesiei de avocat pe teritoriul național și în străinătate” – și dispozițiile articolului 26 alineatul (1) punctul 8 din Statutul din 2018 privind partea A – care condiționează dreptul la pensie pentru limită de vârstă de „renunțarea la dreptul de exercitare a profesiei de avocat în orice loc” – sunt compatibile cu dreptul Uniunii.
- 15 Astfel, aceste dispoziții ar putea aduce atingere în special libertății de stabilire prevăzute la articolul 49 TFUE, în măsura în care, în speță, există, pe de o parte, o situație transfrontalieră, iar pe de altă parte, dispozițiile austriece în cauză creează un obstacol în calea stabilirii avocaților.
- 16 De asemenea, poate fi avută în vedere o încălcare a dreptului de proprietate prevăzut la articolul 17 din cartă. Astfel, garanția proprietății prevăzută de dreptul

Uniunii protejează și interesele patrimoniale legate de prestațiile sociale prevăzute de lege, cum ar fi, printre altele, pensia pentru limită de vârstă. Restrângerile dreptului fundamental la proprietate necesită o bază legală și trebuie să fie justificate de obiective de interes general urmărite de Uniune, trebuie să asigure atingerea obiectivului urmărit și trebuie să fie proporționale. Este îndoielnic că toate aceste condiții sunt îndeplinite.

- 17 De asemenea, reglementarea austriacă ar putea încălca libera prestare a serviciilor prevăzută la articolul 56 TFUE, dreptul la muncă și la exercitarea unei profesii alese în mod liber, consacrat la articolul 15 din cartă, precum și principiul nediscriminării din dreptul Uniunii.

DOCUMENT DE LUCRU